

De organen van een gemeente

Wie besturen de gemeente?

Het hoofd van de gemeente is niet de burgemeester, maar de gemeenteraad. Zij nemen beslissingen over het bouwen van woningen, de hoogte van de rioolbelasting en het verlenen van subsidies. Maar zij doen dit niet alleen.

Elke 4 jaar kiezen de inwoners van alle gemeenten een nieuwe gemeenteraad. Wanneer de raad na de verkiezingen in zijn nieuwe samenstelling bijeenkomt, kiest hij uit zijn midden de wethouders.

Wethouders

Zoals er op landelijk niveau ministers zijn voor bijvoorbeeld onderwijs en financiën, zo zijn er in een gemeente wethouders voor stadsvernieuwing, welzijn, milieu, enzovoort. In kleinere gemeenten heeft een wethouder vaak verschillende van zulke taken (portefeuilles) onder zijn beheer.

Gemeenteraad

Een wethouder bereidt in samenspraak met de burgemeester en de andere wethouders plannen voor. Zo kan de wethouder van huisvesting het plan maken het komende jaar voornamelijk eengezinswoningen te laten bouwen. Dit voorstel wordt dan in de gemeenteraad in stemming gebracht. Als de raad met het voorstel instemt, zijn B en W verder verantwoordelijk voor de uitvoering van dat plan. B en W staat voor het college van Burgemeester en Wethouders. Zij zijn het dagelijks bestuur van een gemeente.

De burgemeester

De inwoners kiezen de raadsleden, en de raadsleden kiezen de wethouders. Maar de burgemeester wordt niet gekozen: hij wordt benoemd door de Kroon (het staatshoofd en de ministers). Als je burgemeester wil worden schrijf je een brief naar de commissaris van de koningin, die je als je geschikt bent voordraagt aan de Kroon. De burgemeester wordt benoemd voor een periode van zes jaar.

Voorzitter

De burgemeester is voorzitter van de gemeenteraad, maar stemt niet mee. In het dagelijks bestuur van de gemeente (B en W) heeft de burgemeester wèl stemrecht. Bij het staken van de stemmen (evenveel vóór als tegen) geeft zijn stem de doorslag. De burgemeester heeft verder aparte verantwoordelijkheden. Als hij meent dat de gemeente een besluit heeft genomen dat strijdig is met de wet, draagt hij dat besluit ter schorsing of vernietiging voor aan de Kroon.

Politie

Ook is de burgemeester als hoofd van de gemeentepolitie verantwoordelijk voor de openbare orde. De burgemeester hoeft niet altijd lid te zijn van de grootste politieke partij in haar/zijn gemeente.